

Referat fra medlemsmøte i Tromsø sameforening – Romssa Sámi Searvi

Dato: 22. november 2011

Sted: Prestvannet skole

Tilstede: 15 medlemmer

Ordstyrer: Sauli Guttorm

Innledninger

Gøran Lind innledet om hva Tromsø sameforening - Romssa Sámi Searvi (RSS) har gjort i saken om Tromsø kommunes forhold til samisk språkforvaltningsområde. Lene Antonsen innledet om hvilke lover som danner grunnlaget for muligheter og tiltak for samisk språk i Tromsø som kommune utenfor språkforvaltningsområdet. RSS ba om innspill fra medlemmer og andre på konkrete tiltak som foreninga kan fremme overfor Tromsø kommune eller i andre sammenhenger. Etter demonstrasjonen tidligere i høst har det allerede kommet initiativ til samarbeid med kommunen fra enkelte samer, men RSS ønsker med dette å samle og koordinere dialogen med kommunen. En oppsummering av diskusjonen og de foreslåtte tiltakene følger nedenfor.

Diskusjon

Samisk i grunnskolen:

Det er tendens til at elever med samisk 2 og samisk 3 dropper ut. Årsakene kan ligge i at:

- Det er problematisk at samisktimer blir tatt fra andre fag enn de skal ifølge Utdanningsdirektoratets fag- og timefordelingsnøkkel. Elevene opplever at de mister for mye undervisning av noen fag.
- Ordninga med ambulerende samisklærere gjør samiskfaget lite integrert i de enkelte skolene, og elevene opplever ofte bytte av lærer.

Det er slitsomt for foreldre å måtte stå på krava overfor skolen når det gjelder problemstillinger rundt samiskundervisninga. Foreldre vet heller ikke hvem de skal henvende seg til.

På møtet ble det fortalt om episoder som tyder på det i det siste er blitt mer mobbing av samiske barn på skolen. Om barn i framtida ikke vil være samiske og bruke samisk språk på grunn av negative holdninger rundt dem, er vi ille ute.

Forslag til tiltak:

- Skolene bør lyse ut behovet for samisk i fagkretsen når de utlyser lærerstillinger. På sikt kunne man få samiskkompetanse i den faste lærerstaben, noe som vil kunne gjøre samiskundervisninga mer integrert i skolehverdagen og gi mer kontinuitet, og også gjøre timeplanene mer fleksible. Samisklærere kan også undervise i andre fag. Det er viktig at hver enkelt skole tar ansvar.

- Et kommunalt samisk oppvekstombud kunne bl.a. sørge for at timeplanen til elevene er riktig og være en som foreldre kan henvende seg til.
- Kultur, arrangementer med kjente samiske artister og et positivt fokus på samisk språk og kultur kan være tiltak som kan være holdningsskapende og samtidig folkeopplysende for elever og lærere. En slik holdningskampanje rettet mot barneskoler og ungdomsskoler kan også virke preventivt på mobbing.
- Foreldre som opplever ikke å bli hørt, bør reise saker overfor Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO). Siden det er et nasjonalt problem og ikke bare i Tromsø at undervisning i samisk går ut over andre fag, er dette en sak som kan tas opp med LDO.

Samisk i kommuneforvaltninga ellers og overfor publikum generelt

Den siste tids debatt har vist svært lavt kunnskapsnivå om samer og samiske forhold i kommunen. Særlig er det alvorlig at de folkevalgte sprer faktafeil og ikke bidrar til opplysning om samer. Det mangler på grunnleggende faktakunnskap og på spesialkunnskap om delområder.

Kommunen forholder seg ikke til det samiske organisasjonslivet, men snakker med enkeltstående samer som ikke representerer andre enn seg selv. Det bør være dialog med sameforeninga og andre samiske organisasjoner i Tromsø, i tillegg til med Sametinget. Hvordan akter kommunen å forholde seg til samiske rolleinnhavere i Tromsø kommune?

Kommunen planlegger en konferanse 3. februar 2012 hvor et av temaene som er foreslått er helseeffekten av å ikke gå inn i forvaltningsområdet.

Sameforeningen ønsker å være med på å bidra til utforminga av programmet, og vil også utfordre kommunen på at det er en konferanse i forbindelse med 6. februar hvert år

Forslag til tiltak:

- Kommunen bør kurse folkevalgte og administrasjonen om bl.a. lokal samisk historie og hva samisk i Tromsø er i dag, i tillegg til en holdningskampanje rettet mot allmennheten generelt.
- En stilling i kommuneadministrasjonen for å ivareta samisk perspektiv i en del saker innad i administrasjonen og kommunal planlegging, og som publikum også kan henvende seg til.
- Helsesøstertjenesten bør få styrket kompetanse på samisk språk og også tospråklighet, noe som er nødvendig f.eks. ved 4-årskontrollene hvor barnets språkutvikling vurderes, og også for å kunne gi veiledning til foreldre og til samisk barnehageavdelinger.
- Opprette en arena for samisk språk enten i et samisk hus eller i regi av språksenteret.
- Et urfolkshus i forbindelse med etablering sekretariatet for Arktisk Råd til Tromsø.
- Gáisi giellaguovddáš burde få en sentral rolle i kommunens samiske språkarbeid.